

Rapport

Projectnummer: 358436

Referentienummer: SWNL0258303

Datum: 17-03-2020

Vooronderzoek milieuhygiënische bodemkwaliteit

Bestemmingsplan Poelkampen fase II

Definitief

Opdrachtgever:
Vos Zand & Grind B.V.
Ellertsweg 2c
9535 TA ELLERTSHAAR

Verantwoording

Titel	Vooronderzoek milieuhygiënische bodemkwaliteit
Subtitel	Bestemmingsplan Poelkampen fase II
Projectnummer	358436
Referentienummer	SWNL0258303
Revisie	D0
Datum	17-03-2020

Auteur

[Redacted]

E-mailadres

[Redacted]

Gecontroleerd door

HN
[Redacted]

Paraaf gecontroleerd

[Redacted]

Goedgekeurd door

[Redacted]

Paraaf goedgekeurd

[Redacted]

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Begrenzing plangebied	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Vooronderzoek.....	5
2.1	Norm	5
2.2	Strategie	5
2.3	Informatiebronnen.....	5
3	Het gebied	6
3.1	Historie en actuele terreinsituatie	6
3.2	Cultuurhistorie.....	6
3.3	Landschap	7
3.3.1	Zandwinning Ellertshaar.....	7
3.3.2	Gebiedsontwikkeling/zandwinning Poelkampen	7
3.4	Toekomstige situatie	8
4	Bodemkwaliteit	9
4.1	Bekende bodemverontreiniging	9
4.2	Bodemkwaliteitskaart.....	10
4.3	Potentiele bronnen van bodemverontreiniging	10
4.4	Asbestverdenking	11
4.5	Locatiebezoek.....	11
5	Conclusies en aanbevelingen	12
5.1	Conclusie	12
5.2	Aanbevelingen	12

Bijlage 1 Verzamelde gegevens

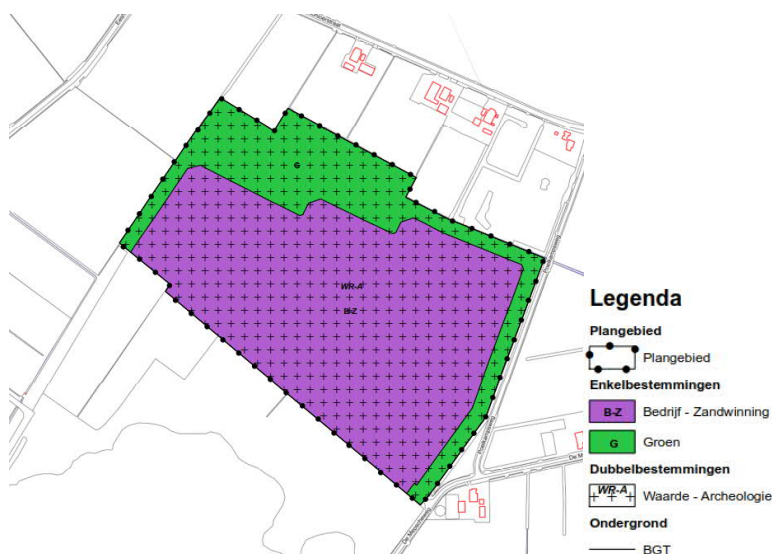
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vos Zand en Grind B.V. is voornemens nabij het dorp Ellertshaar fase II van de ontgroning Poelkampen te starten. Fase II komt als uitbreiding op fase I van de ontgroning die onderdeel is van de integrale gebiedsontwikkeling Poelkampen. Deze ontwikkeling is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met gemeente Borger-Odoorn, provincie Drenthe en Waterschap Hunze en Aa's.

Zoals reeds in de gebiedsontwikkeling Poelkampen is bepaald, is Vos Zand en Grind voornemens om de huidige zandwinning Poelkampen aan de noordoostzijde verder uit te breiden. Het plangebied voor fase II is aangegeven in figuur 1.1. Voor fase II dient een bestemmingsplanwijziging plaats te vinden. Voor het plangebied is door provincie Drenthe al een ontgrondingsvergunning verleend.

Voor het bestemmingsplan 'Poelkampen fase II' wordt het groene en paarse gebied in figuur 1.1 in dit rapport beschouwd.

Figuur 1.1 Situering bestemmingsplan Poelkampen fase II

1.2 Begrenzing plangebied

Het plangebied ligt ten westen van Westdorp in gemeente Borger-Odoorn. De uitbreiding van de ontgrondingslocatie sluit aan op de huidige ontgroning van Poelkampen fase I. De locatie van het installatieterrein, het depot en de ontsluitingsweg blijven ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie (tussen de zandwinplas Ellertshaar en de Veldkampsweg).

1.3 Leeswijzer

In het voorliggende rapport komen de volgende aspecten aan de orde:

- de wijze van uitvoering van het vooronderzoek (hoofdstuk 2);
- een beschrijving van het gebied (hoofdstuk 3);
- de resultaten van het onderzoek (hoofdstuk 4)
- de conclusies en de aanbevelingen (hoofdstuk 5).

De bijlagen maken onlosmakelijk deel uit van deze rapportage.

2 Vooronderzoek

2.1 Norm

Het vooronderzoek is uitgevoerd volgens de NEN 5725:2017.

2.2 Strategie

Voor het vooronderzoek is aangesloten bij de strategie voor aanleiding F 'Toetsing gebruik bodemkwaliteitskaarten bij te ontgraven grond en het toepassen van grond'. Tijdens het vooronderzoek worden de volgende onderzoeksvragen gesteld, waarop door middel van dossieronderzoek, interviews en locatiebezoek antwoord is verkregen:

- Wat is de afbakening van het onderzoeksgebied?
- Wat is de bodemopbouw en geohydrologie en is er binnen het onderzoeksgebied sprake van verschillende fysische kwaliteiten en/of bodemvreemde lagen? Zo ja, welke fysische kwaliteiten en/of bodemvreemde lagen zijn er en waar bevinden deze zich?
- Wordt op de locatie of een deel daarvan (een geval van ernstige) bodemverontreiniging vermoed? Zo ja, waar bevindt deze zich?
- Is er sprake van beïnvloeding vanuit de omgeving van de bodemkwaliteit of de kwaliteit van het grondwater? Zo ja, welke beïnvloeding en waar?
- Welke kwaliteitsklasse is toegekend aan de bodem in de bodemkwaliteitskaart en welke lagen zijn daarbij onderscheiden?
- Is er sprake van potentiële bronnen van bodemverontreiniging, zowel vanuit het verleden als het heden? Zo ja, wat zijn de potentiële bronnen van bodemverontreiniging, waar liggen ze en wat zijn verdachte parameters?
- Is de bodem asbestverdacht?
- Wat is visueel waarneembaar op de locatie?

Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden, is een groot aantal onderzoeksaspecten benoemd. Deze onderzoeksaspecten zijn benoemd en ingevuld in bijlage 1.

Op basis van de onderzoeksaspecten is een beschrijving van het gebied gemaakt in hoofdstuk 3 en is de bodemkwaliteit beschreven in hoofdstuk 4.

2.3 Informatiebronnen

De gebruikte informatiebronnen voor het vooronderzoek zijn per onderzoeksaspect weergegeven in bijlage 1. Deze informatiebronnen zijn volgens Sweco voldoende betrouwbaar en volledig om, in relatie tot de aard van de onderzoekslocatie, een uitspraak te kunnen doen over de verdenking van bodemverontreiniging.

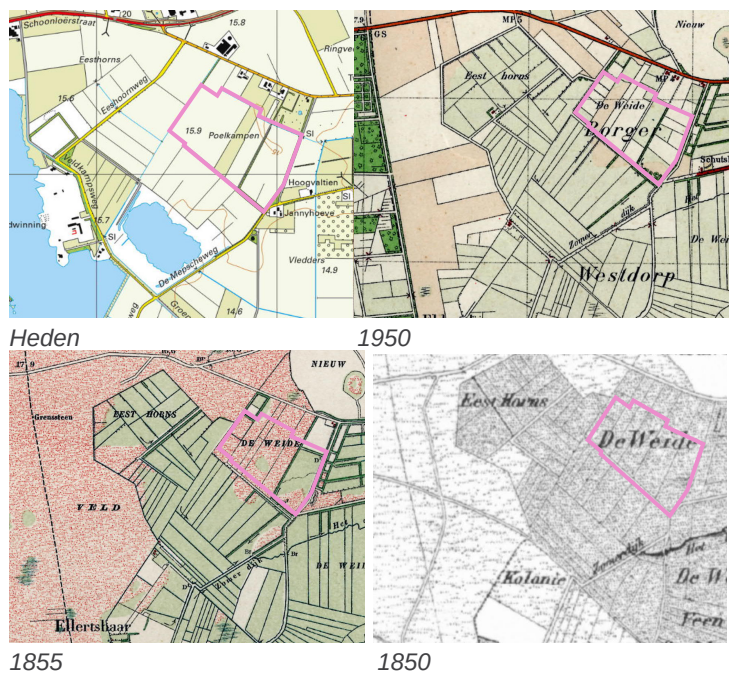
3 Het gebied

3.1 Historie en actuele terreinsituatie

De locatie ligt in het buitengebied ten noorden van Ellertshaar. De bestaande zandwinning ligt ten oosten van Boswachterij Schoonloerveld en ten zuiden van de N374 Schoonloo-Borger. De onderzoekslocatie ligt ten oosten van de bestaande zandwinning in het landbouwgebied rond Westdorp. Het gebied waarin de onderzoekslocatie ligt, wordt topografisch aangeduid als 'Poelkampen'.

3.2 Cultuurhistorie

De huidige zandwinning van Ellertshaar ligt in het zogenaamde esdorpenlandschap en behoorde tot het Westdorper Veld. Op onderstaande kaart is te zien dat dit rond 1900 nog een onontgonnen heidegebied was. Rondom de essen bevond zich hoogveen, dat vanouds al voor eigen gebruik vergraven werd. De huidige zuidelijke uitbreiding van de zandwinning en het gebied Poelkampen liggen in een gebied dat in 1896 al ontgonnen was als onderdeel van Ellertshaar of Kolonie. Deze Kolonie grenst aan de grootschalige veenontginning van het Westdorper Veen. In figuur 3.1 zijn enige historische kaarten weergegeven.

Figuur 3.1 Historische kaarten

De buurtschap Ellertshaar is in de volksmond beter bekend als Kolonie (of Klonie). Met de stichting van de eerste woning werd al in 1804 begonnen. Daarmee was Ellertshaar de vroegst bewoonde ontginningsnederzetting van de voormalige gemeente Borger. Omstreeks 1930 stonden er echter nog maar zes huizen. De ontginning is na de oorlog nog voortgezet waarna nog enkele boerderijen werden gebouwd. Niettemin bleef het dorp een zeer bescheiden omvang houden.

Het gebied van de toekomstige gebiedsontwikkeling heeft zich in de loop van de jaren nauwelijks ontwikkeld, zoals te zien in figuur 3.1.

3.3 Landschap

3.3.1 Zandwinning Ellertshaar

Het landschap van de beoogde zandwinlocatie wordt aan de westkant begrensd door de dichte structuur van de Boswachterij Schoonloo. Aan de noord- en oostkant heeft het landschap een opener karakter (Eesthorns en Poelkampen). Deze gebieden worden aan de noordoostkant ruimtelijk begrensd door de laanbeplanting langs de Schoonloërstraat. Tussen de zandwinlocatie en Poelkampen vormt de Veldkampsweg, met bijbehorende beplanting, erven en bedrijfsinstallaties van Vos en Remix, een ruimtelijke begrenzing. Verder oostelijk, richting Westdorp, is het landschap meer besloten en kleinschalig met relatief veel houtwallen en singels. Aan de zuidoostkant gaat de locatie ruimtelijk over in het grootschalige Westdorper Veen. De ruimtelijke begrenzing wordt hier gevormd door de beplantingssingel langs de Groene Dijk. De zuidkant van de locatie wordt begrensd door de erven en de tussenliggende weiltes van de buurtschap Ellertshaar en de laanbeplanting langs de Ellertsweg.

3.3.2 Gebiedsontwikkeling/zandwinning Poelkampen

Het gebied Poelkampen is een grootschalig open veenlandschap (zie foto). Aan de westkant wordt dit gebied begrensd door de zandwinning Ellertshaar met daarachter de dichte structuur van de Boswachterij Schoonloo. Zowel aan de noord-, de oost- als de zuidkant wordt Poelkampen ontsloten door een kleinschalig landschap dat transparant te noemen is. Langs wegen vindt men laanbeplanting.

Vanaf Mepscheweg (in noordelijke richting kijkend)

Vanaf Schoonloerstraat (in zuidwestelijke richting kijkend)

Vanaf Eeshoornweg (in zuidoostelijke richting kijkend)

Figuur 3.2 Foto's onderzoeksgebied

3.4 Toekomstige situatie

In de huidige situatie bestaat het landschap van de Poelkampen fase II uit agrarisch gebied met afwisselend weidegrond en akkerland. In de afgelopen jaren zijn er (volgens www.Boer & Bunder) in het gebied diverse gewassen geteeld, zoals gerst, aardappelen en bieten.

Het gebied is ingekaderd door de Schoonloërstraat aan de noordzijde, de Poelkampsweg aan de oostzijde, de Weideweg aan de zuidzijde en de Eeshoornweg aan de westzijde. Het is een relatief open landschap, waarbij de ruimtelijke begrenzing plaatselijk gevormd wordt door de wegbeplantingen, houtwallen en bomenrijen langs de omringende wegen.

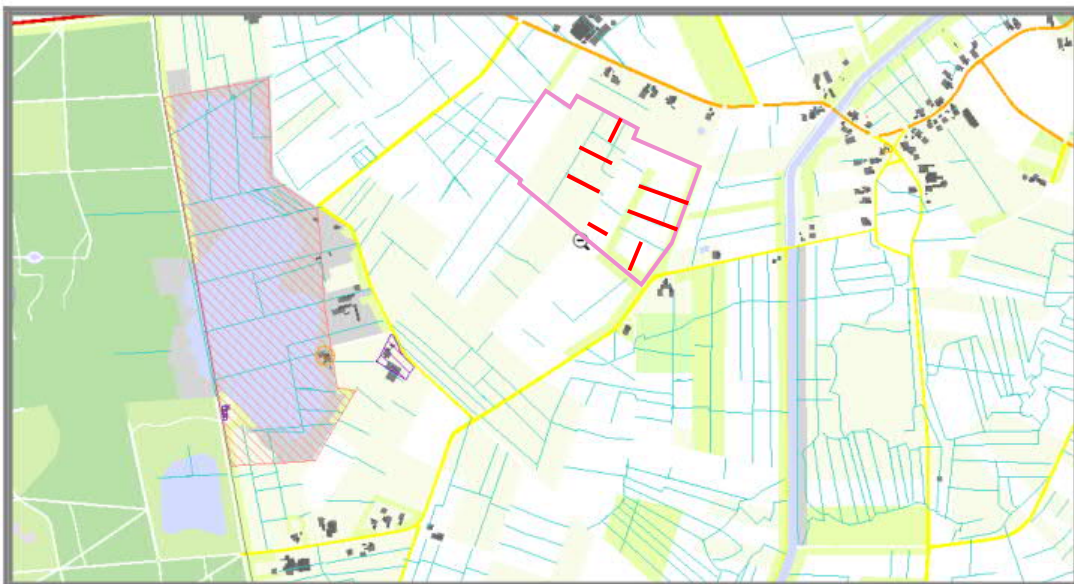
De oeverlijnen van de toekomstige plas volgen de landschappelijke lijnen in gebied Poelkampen en sluiten tevens aan op de landschappelijke karakteristiek van de omgeving. In de eindsituatie is er veel aandacht voor versterking van de ruimtelijke landschapsstructuur. Het gaat hier met name om het herstel van het oorspronkelijke kleinschalige houtwallen en singel-landschap aan de westkant van Westdorp.

4 Bodemkwaliteit

4.1 Bekende bodemverontreiniging

Uit bij provincie Drenthe bekende informatie (Globis¹) blijkt dat in het onderzoeksgebied diverse niet nader gespecificeerde dempingen aanwezig zijn. In figuur 4.1 zijn de slootdempingen aangegeven. De slootdempingen zijn in het terrein niet zichtbaar. Een groot deel van de slootdempingen hangt samen met de herinrichting van het gebied. In bijlage 1 is te zien dat de verkaveling op de kaart van 1963 anders is dan 1964. De slootdempingen zijn vermoedelijk uitgevoerd in het kader van ruilverkaveling en met schone grond.

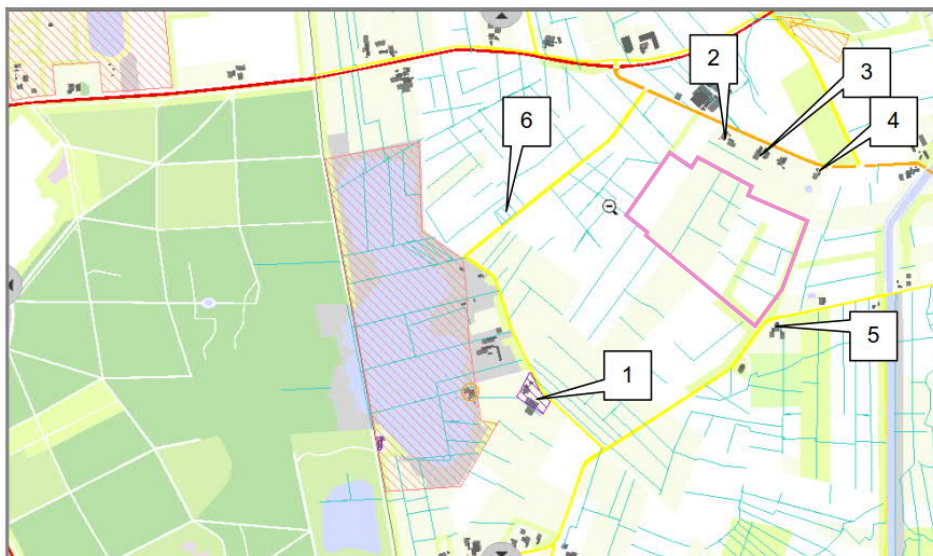
Enkele slootdempingen zijn later uitgevoerd, tot circa 1987. De slootdempingen zijn in onderstaande kaart met rood aangegeven

Figuur 4.1 Slootdempingen

Rondom de onderzoekslocatie zijn enkele locaties aanwezig met een vermelding in het bodemloket, zoals aangegeven in figuur 4.2.

¹ Deze informatie is afkomstig uit het vooronderzoek van 2012. In het huidige Geoportaal van provincie Drenthe of het landelijke Bodemloket zijn de slootdempingen niet opgenomen.

- 1) Ellertsweg 2b, ondergrondse dieseltank, voldoende onderzocht, 1995
 - 2) Schoonloestraat 13, bovengrondse dieseltank, voldoende onderzocht.
 - 3) Schoonloestraat 11, bovengrondse dieseltank en opslag aromatische koolwaterstoffen, Verkennend bodemonderzoek in 1994, status voldoende onderzocht
 - 4) Schoonloerstraat 7, boomkwekerij met bestrijdingsmiddelen opslag, status uitvoeren historisch onderzoek
 - 5) De Mepscheweg 6, bovengrondse dieseltank en opslag alifatische koolwaterstoffen, verkennend bodemonderzoek 2005, voldoende onderzocht.
 - 6) Eeshoornweg, erfverharding met puin, bouw of sloopafval, status uitvoeren historisch onderzoek.
- Figuur 4.2 Uitgevoerde bodemonderzoeken

Ten aanzien van locatie 4 wordt het volgende opgemerkt:

In april 2013 is op de locatie Schoonloerstraat 7 een hotel annex wellness-bedrijf opgericht. Vermoedelijk heeft daarvoor een onroerend goed-transactie plaatsgevonden. Gezien de agrarische historie en de status op het bodemloket, is daarbij ook een bodemonderzoek uitgevoerd. Dergelijke bodemonderzoeken worden veelal niet geregistreerd bij de gemeente (en dus niet in het bodemloket), tenzij er sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging. Aangenomen kan worden dat op het adres Schoonloerstraat 7 geen sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging.

Locaties 1 en 6 zijn op te grote afstand van de zandwinning Poelkampen II gelegen om van invloed te zijn op de bodemkwaliteit of effect te ondervinden van de zandwinning.

4.2 Bodemkwaliteitskaart

Uit de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart blijkt dat voor zowel de boven- als de ondergrond sprake is van kwaliteit Achtergrondwaarde, waardoor de grond voor zowel ontgraving als toepassing de kwaliteit Achtergrondwaarde heeft. PFAS zijn niet opgenomen in de bodemkwaliteitskaart.

4.3 Potentiele bronnen van bodemverontreiniging

Op de locatie zijn geen activiteiten uitgevoerd die tot bodemverontreiniging hebben kunnen leiden, met uitzondering van de slootdempingen, de erfverharding en dammen.

4.4 Asbestverdenking

Sloten kunnen gedempt zijn en dammen verstevigd zijn met sloop- en bouwafval waar asbest in vermengd is. Bij de toepassing van puin, bouw- en sloopafval van onbekende herkomst en datering, is sprake van een verdachte locatie ten aanzien van asbest.

4.5 Locatiebezoek

Bij het locatiebezoek zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Voor de toekomstige gebiedsontwikkeling door ontgronding in het gebied Poelkampen II is historische informatie verkregen, deze informatie is beoordeeld in het licht van de milieukundige bodemkwaliteit.

Op basis van de verkregen informatie blijkt dat het gebied als geheel nooit intensief gebruikt is. Het was en is een open landbouwgebied. In het gebied zijn slootdempingen aanwezig, deels gedempt tijdens herinrichting en daarom onverdacht, deels in de periode 1970-1990 waarvan onbekend is hoe de demping is uitgevoerd. Dit is een oppervlakkige bodem-beïnvloeding tot circa 2 m diepte. De slootdempingen zijn op het huidige maaiveld niet zichtbaar.

Aan de noordelijke en oostelijke randen van het gebied is een viertal locaties aanwezig waar activiteiten plaatsvinden met mobiele stoffen. Mobiele stoffen zijn stoffen die makkelijk verspreiden in de bodem. Drie van de vier locaties hebben de status 'voldoende onderzocht', hetgeen er op duidt dat geen ernstig geval van bodemverontreiniging aanwezig is. De vierde locatie heeft de status 'uitvoeren historisch onderzoek', maar gezien de onroerend goed-transactie in 2017 kan ervan uitgegaan worden dat geen sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging.

5.2 Aanbevelingen

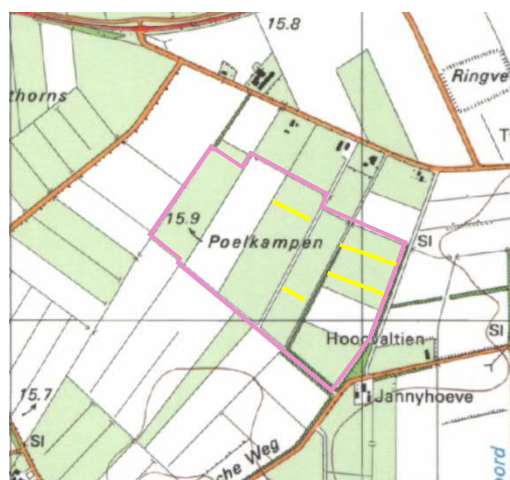
In relatie tot de voorgenomen werkzaamheden, kan gesteld worden dat sprake is van een extensief gebruikt gebied. Verkennend onderzoek is niet nodig, mits de slootdempingen met onbekend materiaal en mogelijk ook dammen, separaat ontgraven worden voorafgaande aan de ontgronding en gebiedsontwikkeling. Indien hierbij puin wordt aangetroffen, dient dit separaat in depot geplaatst te worden. Met een partijkeuring dienen de kwaliteit en de hergebruiksmogelijkheden vastgesteld te worden. Het aantreffen van puin en vervolgacties dienen gemeld te worden bij de RUD.

Rondom de dempingen en dammen mag worden aangenomen dat gemiddeld sprake is van een schone bodem (categorie Achtergrondwaarde Besluit bodemkwaliteit).

Ondanks het feit dat Sweco Nederland B.V. bij de uitvoering van het vooronderzoek aansluit bij landelijke kwaliteitsrichtlijnen en regelgeving, maakt het karakter van het onderzoek het niet mogelijk om garanties af te geven ten aanzien van de beschreven bodemkwaliteit. Sweco Nederland B.V. accepteert dan ook geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever of derden naar aanleiding van het door Sweco Nederland B.V. uitgevoerde vooronderzoek nemen.

1979 (blauw: sloten die verdwenen zijn tov 1964)

1987 (geel: sloten die verdwenen zijn tov 1979)

Geval van bodemverontreiniging?

Informatiebron: www.bodemloket.nl

nee

Zo ja, geval van ernstige bodemverontreiniging?

nee

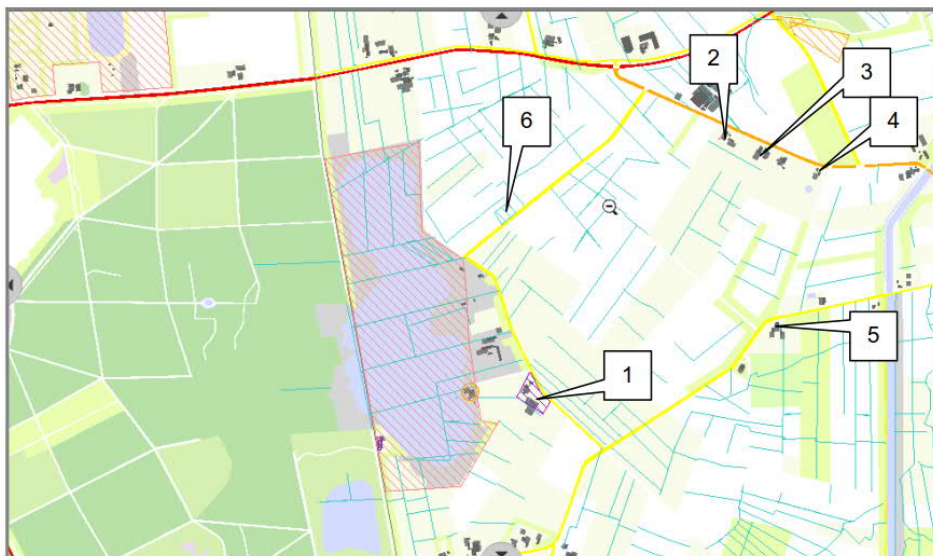
Onderzoeksvraag: Is er sprake van beïnvloeding vanuit de omgeving van de bodemkwaliteit of de kwaliteit van het grondwater? Zo ja, welke beïnvloeding en waar?

Op basis van bodemonderzoeken

Informatiebron: www.bodemloket.nl

De volgende onderzoeken zijn nabij de locatie uitgevoerd:

- 1) Ellertsweg 2b, ondergrondse dieseltank, voldoende onderzocht, 1995;
- 2) Schoonloestraat 13, bovengrondse dieseltank, voldoende onderzocht;
- 3) Schoonloestraat 11, bovengrondse dieseltank en opslag aromatische koolwaterstoffen, Verkennend bodemonderzoek in 1994, status voldoende onderzocht;
- 4) Schoonloerstraat 7, boomkwekerij met bestrijdingsmiddelen opslag, status uitvoeren historisch onderzoek;
- 5) De Mepscheweg 6, bovengrondse dieseltank en opslag alifatische koolwaterstoffen, verkennend bodemonderzoek 2005, voldoende onderzocht;
- 6) Eeshoornweg, erfverharding met puin, bouw of sloopafval, status uitvoeren historisch onderzoek.

Ten aanzien van locatie 6 is aanvullend de volgende informatie verzameld (bron: www.oozo.nl).

De Stille Kracht

- **Opgericht in april 2013**
- **Schoonloërstraat 7, 9534TA Westdorp**
- [Bekijk alle nieuwe bedrijven in Verspreide huizen Westdorp](#)
- **Hotels e.d.**

De onderneming De Stille Kracht is gevestigd op Schoonloërstraat 7 te Westdorp en is actief in de branche Hotels e.d.. Het bedrijf is bij de kamer van koophandel geregistreerd onder kvk nummer 52714519 en is gelegen in Verspreide huizen Westdorp in de gemeente Borger-Odoorn. Bij De Stille Kracht is 1 persoon werkzaam.

Er is geen boomkwekerij meer gevestigd op het adres Schoonloërstraat 7.

Op basis van deze informatie wordt verwacht dat de bodemkwaliteit van het onderzoeksgebied niet beïnvloed is door de omgeving.

Onderzoeksvraag: Welke kwaliteitsklasse is toegekend aan de bodem in de bodemkwaliteitskaart en welke lagen zijn daarbij onderscheiden?

Kwaliteit obv bodemkwaliteitskaart

Informatiebron: Gemeentelijke nota bodembeheer met bodemkwaliteitskaart

Verwachte bodemkwaliteit bovengrond:

Achtergrondwaarde

Verwachte bodemkwaliteit ondergrond:

Achtergrondwaarde

Ontgravingsklasse bovengrond:

Landbouw/natuur

Ontgravingsklasse ondergrond:

Landbouw/natuur

Toepassingsklasse bovengrond:

Achtergrondwaarde

Toepassingsklasse ondergrond:

Achtergrondwaarde

Wegberm

Achtergrondwaarde

Is er sprake van gebiedsgerichte beleid?

Informatiebron: gemeente Borger-Odoorn

nee

Onderzoeksvraag: Is er sprake van potentiële bronnen van bodemverontreiniging, zowel vanuit het verleden als het heden? Zo ja, wat zijn de potentiële bronnen van bodemverontreiniging, waar liggen ze en wat zijn verdachte parameters?

Voormalig Informatiebron: topotijdreis.nl

Bodemgebruik in het verleden op het perceel en in de omgeving

Agrarisch

Bedrijfsactiviteiten of ondergrondse tanks in het verleden op het perceel en in de omgeving

Omgeving, zie hoofdstuk 4

Overige verdachte activiteiten in het verleden op of nabij het perceel

Erfverharding in omgeving, zie hoofdstuk 4

Huidig Informatiebron: [locatiebezoek](#)

Huidig bodemgebruik op het perceel en in de directe omgeving

agrarisch

Aanwezigheid bebouwing of opslagplaatsen op het perceel

geen

Aanwezigheid dammen

Zeer waarschijnlijk

Aanwezigheid brandplekken

geen

Toekomstig Informatiebron: Opdrachtgever

Zandput

Onderzoeksvraag: Is de bodem asbestverdacht?

Asbestverdacht Informatiebron: diverse kaarten, [locatiebezoek](#)

Asbestverdachte activiteiten aanwezig geweest op of nabij de locatie?

Bedrijven werkzaam met asbest nee

Stortplaatsen nee

Asbestbewerkingen tbv bouw nee

Toepassing van asbestrestproducten in wegen, dammen Niet uitgesloten

dempingen

Historische ophogingen met asbesthoudende bodem/sli nee

Gebouwen met asbesthoudende materialen nee

Asbesthoudende beschoeiingen langs waterkant nee

Asbesthoudende afperkingsschotten in (volks)tuinen nee

Glastuinbouw (asbestkit) aanwezig geweest nee

Ongewone voorvallen met asbest (bv brand) nee

Aanwezigheid halfverhardingen nee

Aanwezigheid funderingslaag onder verhardingen nee

Stortingen asbestverdachte afvalstoffen Mogelijk ter versteviging van dammen

Opslagdepots met puinhoudende grond nee

Op- en overslag van puin of puinbrekers nee

Met puin gedempte putten en sloten Slootdempingen

Asbest in en aan bouwwerken en ondergrondse objecten

Nee

Onderzoeksaspect: Terreinverkenning d.d. 25 juni 2019 door [REDACTED]

Verhardingen, soort, dikte, fundering, oppervlakte

n.v.t.

Puin op maaiveld

Puin op maaiveld aangetroffen? Zo ja, beschrijven en locatie aangeven op kaart.

nee

Puintypering

n.v.t.

Puindatering

Toelichting:

Puin van vóór 1945, niet asbestverdacht

Puin uit 1945-1980, is asbestverdacht, mogelijk met gehalten boven 100 mg/kg ds

Puin uit 1980-1993/1995, is asbestverdacht, mogelijke gehalten tussen 10-100 mg/kg ds

Puin uit 1995-1998, is asbestverdacht, mogelijke gehalten vaak < 10 mg/kg ds

Puin na 1998, is niet asbestverdacht.

onbekend

Asbestverdacht materiaal aangetroffen op het maaiveld of op/aan gebouwen op de locatie of op aangrenzende percelen? Zo ja, beschrijven en locatie aangeven op kaart.

nee

Algemene indruk van het terrein

agrarisch

Afwijkingen van informatie uit dossiers, zo ja beschrijving.

geen